

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési ár helyben és vidéken:

Egy hónapra 35,000 korona.
 Éves Egyes szám ára 1500 korona. AVAV

Kiadja:

Debreczen sz. kir. város és
 a tisztántul református egyházkerület
 könyvnyomda-vállalata.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-utca 2. szám alatt, városkő-
 épület. Telefonszám: 4.

A költészet világából

ahova a Jókai-centennáriumi ünnepe emelt bennünket, szálljunk alá a durva reális élethez; a képzelte meséktől térjünk vissza a valóság rémregényeihez; az eszményi hősköztől a szánnivaló bűnösökhöz.

Mert minden bűnös szánni való, kivált a mai khaotikus világban és kivált, amelyik fiatal. Feltűnő az, hogy a tanult fiatal emberek közt milyen sokan követnek el bűncselekményeket. Egy részüknek a háboru szenvedései s viszásságai rontották meg a lelki egyensúlyát. Ezeket leginkább lehet menteni. Más részük egyszerűen megvadult az előbbiek példájából. Ezeknek a mentésére az embernek a majommal rokon természetét lehet írni.

Am ha az egyest sajnáljuk és az általános bűnöző hajlam esését áldozatának tartjuk, — annál inkább meg kell követelnünk minden tényezőtől, melynek a bűnök megakadályozására valami lehetőség van a kezében, hogy a társadalom védelmében minden tőle telhető intézkedést tegyen meg.

Az iskoláról most nem akarok szólni, mert hallom az ellenvetést, hogy a botrányok hősei csak a köznevelés szerepelnek tanulóképpen, de valósággal nem tanulók. Hát hagyjuk most békében az iskolát, nem azért, mintha nagyon elvolnánk tőle ragadtatva, hanem azért, mert a kifogások nem csupán a tanuló ifjúság ellen emelhetők, hanem legalább olyan mértékkel az ifjúság többi része ellen is.

Ahogy a lapok tudósításában látom, a legutóbbi véres esemény elkövetésénél nagyobb számmal voltak jelen más foglalkozású és ugyancsak fiatal urak és — mondjuk meg áperthe — ugyancsak a törvénybeütköző cselekményt követtek el, tiltott szerencsejátékok játszottak.

Nézzünk már egyszer szembe ezzel a kérdéssel. Mert mindaddig, míg ezt a rákfenét le nem operálják, nem lehet egészséges a magyar társadalom.

Principiis obsta, — ez régi szabály. Az elv mellett meg kell állni, mert ha abból engedünk, nincs több megállás. Ahol a törvény tiltó rendelkezése ellenére folyhat rendszeresen házárjáték, ott magától következik az összeverekedés meg revolverezés. Aki napoként ellátogat a bak-asztalhoz, attól már nem okoz meglepetést a sikkasztás, öngyilkosság vagy akár gyilkosság.

Azért normális viszonyok közt is nagyon kelenc ügyelni arra, hogy társas kör nemes címe ne ta karhasson kártyabarlangot. Annál inkább most, amikor tapasztaljuk, hogy szokatlanul nagy a bűnre való hajlam és szokatlanul nagy a bűnre való nyomorúság is.

Itt egész tisztelettel, de a legnagyobb komolysággal kell kérdeznünk azt is: hol a rendőrség?

A legutóbbi szomorú esettel kapcsolatban írták az újságok, hogy a gyászos ügy egyik hősné volt már kellemetlensége kártyázásból folyóan máskor is, amikor súlyosan összetűzött egy — rendőrtiszttel.

Igaz lehet ez? Nem az összekülönbözésen vagyok megütközve, hanem a kártyázáson. Nem régiben járt rossz-

szul a rendőrség egyik jobb sorsra érdemes tisztje a kártya szenvedélye folytán. Mégis lehet az után is rendőrtiszteknek kártyázni? Hát akkor hogyan remélhesük a kártya tilalmat megszegők ellen a megfelelő eljárást?

Ha a pap a vallás tanítását nyilvánosan kicsufolja, ha a katona antimilitarista izgatásban részes, ha a tanító a serdületlen tanítványával éjjeli mulatóhelyekre megy, akkor esik az eljárása ebbe a morális kategóriába.

A nemzetgyűlés ünnepe Jókai Mórt

Budapest, február 19. A nemzetgyűlés tegnapi ülésén úgy határozott, hogy a mai ülésnek kezdetét Jókai emlékének szenteli.

Szeitovszky Béla, a nemzetgyűlés elnöke a mai ülést a következő szavakkal nyitotta meg:

A nagy centennáriumi sorozatában, amelyek a múlt századbeli nemzeti reneszánszunk vezéreszavainak fényét vetik szomorú jelenünkre, tegnap köszöntött reánk Jókai születésnapjának századik évfordulója. 1825, a nagy termő esztendő hinti planétájának sugarát a színmagyar Komárom nemes hajlékára is, a melyből fajunk géniuszának egyik legsodálatosabb megnyilatkozása indult világhódító körúljára. A háromszázados lethargiából felébredt nemzet életének a közélet különböző terein egymást követő fellángolása teszi ezt az esztendőt határjelzővé történelmünkben.

Jókai Mór majdnem teljes hat évtizeden át ugyszólván egy pillanatra sem szűnt meg ragyogtatni tollát és része volt annak a korszaknak politikai küzdelmeiben, amely a rendi alkotmány romjain az új Magyarországot megteremtette s a Mátyás kora óta nem ismert virágzásra emelte.

Bár zsenijében nem volt politikai hivatás, de zsenijének hivatása volt a politikában. Sőt ennek a hat évtizedes történelemnek az egyedül lehetséges magyar politika irányításában oroszlanrész jutott az ő tollának.

Az 1871-iki országgyűléstől kezdődőleg több mint négy évtizeden át minden országgyűlésnek tagja és egyik legszivesebben hallgatott szónoka volt a képviselőháznak. Alig merült fel fontosabb kérdés, amelyben ne emelt volna szót, hogy megvédelmezze, annyi vér és vihar után mégis kisarjadt termelésnek a magvető munkát, amelyben oroszlanrész volt. Minden szónoklatából bőségesen áradt költői lelkének melege, élénk képzeletének pazar ragyogása. Jutalma mindezért a dícsőség, a nemzet hátlán és a munka gyönyörűségén túl alig volt több egy küzdelmes életnél, és a gondviselésnek annál a kegyénél, hogy munkájából olyan időben szólította el, amikor még nem is sejtette, hogy milyen nagy megpróbáltatás vár nemzetére.

Halála után 16 évvel még az ő bálványozott szülővárosát is elszakította a világtörténelem legkegyetlenebb és legigazságtal-

nabb ítélete hazája testéről, az ő áldásos szép paradicsomkertjéről.

Magával vitte sirjába ragyogó álmait a nemzet jövőjéről, de itthagya szomorú napjaink vigasztalásul életének emlékeit, lángoló hazaszerelelének intelméből erőt merítünk hitünknek a nemzet jövőjébe. Legyen ez az évforduló legméltóbb ünnepe hódolatunknak, Jókai Mór halhatatlan szelleme előtt.

Végül rámutat arra, hogy Jókai megbecsülhetetlen szolgálatot tett a nemzetnek a nemzeti nyelv tökéletesítése terén és a szép prózai nyelvet olyan tökélyre emelte, mint sem előtte, sem utána senki. Ezért nem haladhatunk el közönyösen amellett a véletlen összetalálkozásból kinakozó alkalom mellett, amely épen ezekben a napokban tette lehetővé, hogy egyik legrégebb és legbecsebb nyelvemlékünk, a Londonban őrzött Ehrenfeld Kodex idegen földből és idegen tulajdonból visszakerüljön hozzánk. Ezért első indítványom oda irányul,

határozza el a nemzetgyűlés, hogy Jókai emlékének s a nemzetnek ez a kincsét megszerzi és Jókai Kodex néven a Széchenyi múzeumban elhelyezi.

Együttal utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt a költségek fedezéséről való gondoskodásra. Második javaslatom, határozza el a nemzetgyűlés

hogy a nagy költő több mint fél-százados törvényhozói pályájának parlamenti beszédeit egy kötetben összefoglalva adják ki.

Tekintettel a nagy költő népszerűségére, egészen bizonyos, hogy ennek a kiadásnak a költségei meg fognak térülni.

A nemzetgyűlés a javaslatokat elfogadja.

A kultuszminiszter beszéde.

Kieibelsberg Kunó gróf: Jókai a magyar nemzet érzelmi világának nagy pedagógusa volt. Megtanított bennünket nemesebben lelkésedni a nagy eszmékért és a maga hatalmas lendülete magával tudott ragadni olyanokat is, akiknek az emelkedés a magas régiókba nem volt megadva. Jókai nagyságához méltóan kell az ő emlékének áldozni. Az emlékbélyegek kibocsátása, emlékérmek kiadása elenyésző az ő nagyságához képest. Hogy pedig most fogunk sir-emlékének emeléséhez, azért is kötelességünk foglalkozni emlékével. Feltámadt Petőfi, Madách, feltámadt

Jókai, Vörösmarty, Széchenyi. Miután egyszer már felépítettek egy második Magyarországot, most újra ide állanak sorainkba a megpróbáltatás nehéz esztendőiben, hogy emeljék bizalmunkat és tanúságot tegyenek a világ népei előtt a magyarság igazáról. (Ugy van, ugy van.) Itt állanak ezek a nagyok soraink között és küzdenek egy boldogabb és nagyobb Magyarországgal felépítéséért. Mi az ő emléküket csak azzal ünnepeljük igazán, ha minden erőnket megfeszítjük, hogy ne legyünk méltatlanok ő hozzájuk. Ezzel a fogadalommal ünnepeljük az ő centennáriumokat. (Általános lelkes helyeslés.)

Az ünnepi beszéd.

Pekár Gyula: A nemzet választott politikai egyeteme pártkülönbség nélkül ünnepel ma, amikor hódolva áldoz egy nagy költői lángelme emlékének. Nálunk a költészet keveset köszönhet a politikának, de a politika annál többet köszönhet a költészetnek. Nálunk a büszke, erősebb, hatalmas fegyverrel, a politikával szemben a költészet mindig szerény hamupipóke maradt, pedig a büszkébb, hatalmasabb testvére a túra-átok idején gyakran feladta a harcot míg a költészet sohasem szűnt meg a döntő percekben felrázni a politikát. Nálunk nem a politika szűlte az aranykorszakokat, hanem fordítva.

Ma 100 éve, 1825-ben Vörösmarty fújta meg a nemzeti újjászületés és a reformkor trombitáját. Petőfi és Jókai iker lángelme. Nem lehet az egyikről a másik nélkül szólni!

Ők ketten a magyar nemzeti örök ifjúság örökei, életők, örökök világitó ikereszlaga. Petőfi 49 alatt volt szükség Jókaira 49 után, Petőfi a szilaj forradalmár, Jókai a melázó mesemondó. Petőfi a sebesítetlen ép nemzet élén rohant a halálba, Jókai mesemondóképpen emeli fel a sebzett beteg nemzetet és adja vissza az életnek. Egyszerre jöttek el, mert szükség volt rájuk. Most centennáriumi dícsőségében ismét itt vannak ők ketten, mert az isnét nagybeteg nemzetnek ismét szüksége van rájuk. A nemzet illő módon térde le a magyar ezeregyéjszaka nagy mesemondójának csodás mesefája alá, amely közel 60 éven át oly bőven ontotta szebbnél-szebb regényvilágát nekünk és az egész külföldnek.

Az egész magyar irodalom nevében köszöni, hogy a hatalmas testvér a politikai nagy Jókainak képében végre ilyen elismerő ünneplést a legnagyobb hű és ezután is virrasztó hamupipóké, a magyar költészetet. Az egységspárt, a kormánytámogató pártok és az ellenzék nevében hódolattal teszi le ezt az igénytelen szavaiból font babékoszorút a százéves nagy magyar halhatatlan Jókai Mór emlékére. (Élénk helyeslés és taps.)

A nemzetgyűlés egyhangulag elfogadta az elnök indítványait, majd a napirend tárgyalására tért át, a népjóléti tárca részletes tárgyalására.

A népjóléti tárca költségvetése.

Bozsik Pál a tüdővész ellen szükséges védekezésre, Szabó József a munkásbiztosításra hívja föl a kormány figyelmét.

Vass József miniszter kijelenti, hogy a tüdővész ellen való védekezés terén mindent meg akar tenni a

kormány, s a munkásbiztosítás reformját már be is terjesztette. A biztosításban a tisztviselők is részesülnek fognak.

A nemzetgyűlés ezután a népjóléti tárca költségvetését elfogadta, mire áttértek a kultusztárca költségvetésének tárgyalására.

A kultusztárca költségvetése.

Egri Nagy Sándor előadó ismereti a kultusztárca költségvetését. az egyetemek érdekében a kormány mindent megtesz, mert a kulturának oltárokat akar emelni és nem enged, hogy lelkileg is megcsönkítsák az országot. A felekezeti iskolák érdekében is mindent megtesznek. A népiskolákat helyrehozták.

Kiss Menyhért, Karaffiáth Jenő határozati javaslatot nyújtanak be több népnevelési és tudományos kérdés érdekében.

Eckhardt Tibor azt kívánja, hogy a nem állami színházakat adópótlékokkal sujták. Szóvateszi Beregi Oszkár budapesti szereplését. Elítél minden rendzavarást és izgatást, de helyteleníti a keresztyén társadalom provokálását is. A költségvetést nem fogadja el.

Báró Kaas Albert: A milyen megértéssel van a katolikus egyház iránt, ugyanilyen megértést követel tőlük a protestáns egyház számára, hogy együtt munkálkodhassanak. — Nem szabad meg nem értéssel elkeseríteni a protestáns egyházakat. Arra kéri a kultuszminisztert, juttassa a protestáns egyházakat jövedelmekhez. Reméli, hogy a jövő költségvetésben emelni fogják a protestáns egyházaknál a dologi kiadásokra szánt összeget. A költségvetést elfogadja.

Janka Károly: A protestáns egyházak válságos helyzetéről szól. A protestáns egyházak iskola-fenntartó alapjait a háború teljesen tönkretette. Elismeri, hogy a kultuszminiszter mindent megtesz, amit a ma nehéz viszonyai között megtehet. A költségvetést elfogadja.

Csengeri Gyula: A főgondot a mezőgazdasági néposztály művelésére kell fordítani. Földműves középiskolát kell felállítani olyanformán, hogy a négy polgári iskola mellé négy mezőgazdasági osztályt állítsanak. Erre vonatkozólag határozati javaslatot nyújt be.

A tanítás időtartamának gyakorlati szempontból való reformja tárgyában kéri olyan törvényjavaslat betervezését, amely ezt az ügyet rendezzi. A költségvetést elfogadja.

Mózer Ernő, mint a külügyi bizottság előadója terjeszti be a bizottság jelentését több nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyában. Nánássy Andor a mentelmi bizottság jelentését terjeszti be több mentelmi ügyben.

Végül az elnök javaslatára ki mondja a Ház, hogy legközelebbi ülését holnap délelőtti tartja és ezen a költségvetés tárgyalását folytatják. Az ülés hat órakor ért véget.

A jelzáloghitel rendezésén dolgozik az igazságügy-miniszterium.

Budapest, február 19. Pesthy Pál igazságügy-miniszter a felsőházi javaslatról és az igazságügy-miniszterium munkájáról a következőket mondotta:

— A felsőházi javaslat teljesen kész. A miniszterelnök urnál a ma nap folytatott tanácskozáson az utolsó simításokat is megajánlottuk. Az egységespártnak a felsőházi javaslat tárgyalására kiküldött bizottsága a jövő héten kezdi meg a javaslat tárgyalását. Hogy a felsőházi javaslat miokr kerül a Ház elé ennek tárgyalását, ez már remélhetően ur hatáskörébe.

— Az igazságügy-miniszteriumban a mezőgazdasági hitel lehetővé tételére készülnek most rendeletek. A mezőgazdasági hitel szempontjából ugyanis lehetővé kell tenni az ingatlan jelzálogok lekötését és míg kell könnyíteni a hitelezőknek a jelzálogból való kielégítést. Ezek az intézkedések a földbirtokrendezési törvényhez csatlakozó rendeletek lesznek.

Dr. Kardos Samu ügyvéd meghalt

Váratlan és fájdalmas veszteség érte Debrecen jogásztársadalmát: dr. Kardos Samu író, az ügyvédi kar egyik országos nevű tagja tegnap este meghalt.

A rugalmas, friss erőben levő öreg urat váratlanul érte a halál, este 11 óra után hazatérve, nyugodtan vetkőzni kezdett és ekkor érte a szívszélhűdés.

Kardos Samuban a régi Debrecen egyik tipikus alakját vesztette el. Híres volt, mint kriminalista és mint író. Védéseivel ország-szerte híres nevet szerzett magának, volt idő, amikor az összes nagyobb debreceni bűneseteknek ő volt a védője. Ebben a tekintetben tudás, ügyesség és ékesszólás szempontjából is évtizedeken keresztül versenyen kívül állott. Az utóbbi időben, különösen a katonai ügyekben vállalt el védelmet és ezeket is a töle telhető megszokott kriminalisztikai tudással látta el.

Debrecen legszenzációsabb bűn-pereiben, ezek között az apagyilkos Möriz-pörben és sok más emlékezetes bűnyűben tette ismerette a nevet. Vejével: dr. Gábor Jenővel közösen vezetett ügyvédi irodája látja el a nagy feltűnést keltő jogászokori revolúciós botrány hősné: Fábry Kálmánnak a védelmét is.

Dr. Kardos Samu, mint író is kiváló munkásságot fejtett ki, — több értékes tanulmánya jelent

meg a könyvpiacra. Irodalomtörténeti adatokat is gyűjtött és megírta gróf Wesselényi Miklós élet-és jellemrajzát, a Wesselényi-könyvtár családi okmányainak áttanulmányozása alapján. Ő indította meg a Történelmi Okmánytár című folyóiratot, mely itt Debrecenben egy évig állott fenn. Ugyancsak ő rendezte sajtó alá a Görgey Arthur öccsének naplóját és az érdekes memoár folytatásos az Estben is megjelent. Dolgozott azonkívül a fővárosi és helyi lapokban. Egymásután számos értékes cikke jelent meg.

Tagja volt és alapítója a Csokonai Körnek, amelynek öccse: dr. Kardos Albert a jelenlegi főtitkára.

Jótekingy ember volt mindig dr. Kardos Samu, aki anyagi erejéhez mérten kivette a részét minden társadalmi mozgalomban. A bohém és jökedélyű öreg urat mindenütt ismerték és egyformán szerették falusi kliensei, kollégái, barátai és tisztelői.

Dr. Kardos Samu 73 éves korában szölitotta el az élők sorából a halál, pedig a szellemi ereje teljében levő ősz fiskális még mindig olyan friss és rugalmas volt, hogy sok fiatal ügyvéd-társa megirigyelhette volna.

Halálát dr. Kardos Pál nagybátyja és dr. Gábor Jenő veje és családjaik gyászolják.

Az egységespárt elismerése Bethlen István iránt.

Budapest, febr. 19. A Keresztény, Kisgazda, Földműves és Polgári Part Almássy László elnöklésével értekezletet tartott, amelyen Bethlen István gróf miniszterelnök vezetésével a kormány összes tagjai megjelentek.

Almássy László nyitotta meg az ülést. Maday Gyulát kérte fel a jegyzőkönyv vezetésére.

Napirend előtt Alföldi Béla ismételtén sürgette a rokkant ügy rendezését, különösen a cipő- és ruhaakció mielőbbi megoldását. Arra kéri a pénzügyminisztert, hogy a hadmentességi adóra vonatkozó törvényjavaslatot mielőbb terjessze a nemzetgyűlés elé. A ruha- és cipőakció részére lehetőleg vámentességet kér, hogy a rokkantak ellátásának kérdését ezzel is előbbre vigyék.

Bud pénzügyminiszter bejelentette, hogy a hadmentességi adóra vonatkozó törvényjavaslatot már elkészült és rövidesen a párt elé terjesztheti. A maga részéről ezt a kérdést mielőbb a legnagyobb megértéssel kívánja megoldani.

Vass József népjóléti és munkaügyi miniszter a maga részéről hangsúlyozta, hogy a vámentesség kérdésében ismét tárgyalásokat folytat a pénzügyminiszterrel és reméli, hogy meg fogják találni az alapot, amelyen ezt a kérdést meg lehet oldani.

Alföldi Béla köszönettel vette tudomásul a választ.

Csontos Imre arra az anomáliára hívta fel a kormány figyelmét, hogy akkor, amikor a korona stabil, a vidéken még mindig buzaválatában történik a fizetés. Kéri a kormányt, hogy ennek megszüntetéséről gondoskodjék.

Bethlen István gróf miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy még Genf-be utazása előtt foglalkozott a minisztertanács ezzel a kérdéssel. A maga részéről

kilátásba helyezte ennek a kérdésnek sürgős rendezését és megoldását.

Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter a pártértekezlet elé terjesztette a kivételes hatalom alapján a kémkedésre ezidőszerint fennálló halálbüntetés eltörlésére és a büneslekmények megfélemlítő büntetésére vonatkozó törvényjavaslatot. Előadta, hogy ez a kérdés éle megvilágításban volt a közvélemény széles rétegei előtt. A helyzet az, hogy a katonai büntető törvénykönyv alapján csupán háború esetén lehetett halállal büntetni a kémkedést. Béke idején a kémkedés büntetése a katonai büntető törvénykönyv intézkedései szerint igen gyenge volt. Mivel ma csak a kivételes hatalom alapján lehet a halálbüntetést fentartani és a kivételes hatalom megszűnésének időpontja bizonytalan, szükségesnek tartja, hogy gondoskodjunk a béke idejére szóló enyhé büntetések szigorításáról. Az eredeti javaslatot átdolgozva, bizonyos pótlásokat vettek fel, amelyek a kémkedésnek halállal való büntetését bizonyos esetekben a békében előírt büntetést súlyosbítja.

A pártértekezlet a részleteiben is ismertetett javaslatot egyhangulag elfogadta.

Almássy László elnök ezután bejelentette, hogy Fráter Pál betegsége folytán lemondott a választójogi bizottságban viselt tagságáról és javasolja, hogy helyébe sokorópátkai Szabó István válasszák meg.

A pártértekezlet így határozott és ezzel az értekezlet véget ért.

Az értekezletet pártvacsera követte.

Az egységes párt értekezletét követő vacsorán Csontos Imre köszöntötte fel a miniszterelnököt meleg és keresetlen szavakkal. — Bethlen István — mondotta —

az az ember, akinek minden cselekedete arra irányul, hogy az országot mai nehézhelyzetéből kivezesse. Halál adunk a Mindenhatóknak, hogy van egy emberünk, aki faradtágot, gyötrelmet nem ismerve, jár el mindenütt és mindenkor szerencsétlen nemzetünk érdekében. Isten éltesse sokáig.

A vacsorán több felszólalás nem történt.

Eltűnjék-e a piacutcai rakodó pályaudvar?

A Piac-utcán legutóbb történt halálos baleset kapcsán szövitettük, hogy most már komolyan foglalkozni kell a piac-utcai teherpályaudvar megszüntetésének kérdésével.

A kérdés most szóba is került a városi tanács ülésén, ahol több oldalról megvitatták. A teherpályaudvar fentartása mellett azt az érvelést hozták föl az érdekeltek részéről, hogy a kereskedelemnek a csonka vágányokra szüksége van, a teheráru könnyebb kirakása érdekében. Ezzel szemben a tanácsülésen is elhangzott a helyes ellenvetés, hogy egyáltalán nem kell a város belterületén teherpályaudvar, amikor már teherautóforgalom van Debrecenben s a teherautóval való szállítás olcsóbb, mint a kisvasut szállítása és költsége.

Szóba került ez alkalommal a vilamos sinek praktikusabb elhelyezése is a csonkavágány eltüntetésének kapcsán, valamint az is, hogy a Hatvan-utca elején megállót létesítsenek. Ez a kérdés összeköttetésben van azonban a Nagytplom előtt levő tér rendezésével. Ezek persze még csak tervezések, amelyeknek kivitelezése és megoldása nagyon is fontos és sürgős.

Itt kell megemlítenünk azt, hogy az Arany Bika előtt a József kir. herceg-utca sarkánál a sinek mellett és között a kövezet olyan rossz, hogy az eléggé forgalmas utcáról ott egyenesen az ember teszi épségére veszedelmes. Különösen az esti órákban, amikor a felfordult köveket és gödröket nem igen látja az ember.

A nyomdászok alarcos balja.

Alig pár nap választ el bennünket február 22-től, amely napon az idei farsangi évad egyik legsikerültebb mulatságának ígérkező, farsangzáró alarcos és jelmez-estélye zajlik le a debreceni nyomdászok rendezésében.

A nyomdászok ezen mulatságukat felejthetlenné akarják tenni az ott meglenteknek és ezért sok meglepetést tartogatnak a közönségnek. Így többek között megerkeztek Budapestről az e célra rendelt és a színek és formák minden változatosságában ragyogó, szép kivitelű sapkák, hólgyek és férfiak részére. Más egyéb jelmez-es bohóságok, éjféli farsang-temetés, stb. stb.

Ejfélen megjelenik a Bálí Ujság, tele aktuális tréfákkal, karikatúrákkal, továbbá a hólgyek és fellülzetők névsorával.

A mulatság kezdete este 8 órakor. Belépti díj 25,000 korona a vigalmi és forgalmi adóval együtt.

Tekintettel arra, hogy a mulatság tisztá jövedelme jótekingy célú szolgál, amennyiben a tisztá jövedelme a munkanélkülieket és árvákat óhajtják segíyezni, felülfizetéseket közönséggel fogad a rendezőség.

Felülfizetéseket elfogadnak Kapusi János (Városi nyomda) Böszörményi-ut 6.), Kállai János (Hajdúföld, Piac-utca 53.) és Várakozó Gábor (Tiszántúli Hírlap, Varga-u. 5.).

Meggyilkoltak titokzatos módon egy gazdag félvilági nőt: Leirer Amáliát.

Két hónapig feküdt vérbefagyva.

Tegnap délben Budapesten, a Teréz-körút 6. számú ház egyik előkelően berendezett lakásában borzalmas, érthetetlen, rémregénybe való gyilkosságnak jöttek a nyomára. Az áldozat 36 éves, jó családból származó, széke, gyönyörű szép leány, karácsony óta nem látták a szép szőke leányt, akiről most derült ki, hogy

két hónapja meggyilkoltan, holtan fekszik a gyönyörűen berendezett lakásban.

A budapesti rendőrségen óriási szenzációt keltett a gyilkosság, melyet Kerstens Tivadar dúsgazdag amsterdami vállalkozó vett észre.

Tegnap reggel érkezett meg Hollandiából Kerstens és elment a Teréz-körút 6. sz. házba, hogy ott felkeresse régebbi ismerősét, Leirer Amáliát. Csöngetett, senki sem jelentkezett, végül is felnyitották a lakást és a hálószoba ágyán

ráakadtak Leirer Amáliának a vértől szerezesszínűvé feketedett holttestére.

A bejelentés nyomán valóságos riadalom támadt a budapesti főkapitányságon, a rendőri autók csoportosan szállították az illetékes hatóságokhoz és a nyomozó detektívcsoportokat a gyilkosság színhelyére.

Leirer Amália két éve lakik ebben a kétszobás lakásban, melynek konyhája is volt és amelynek háztartását is maga vezette. — A háztartás vezetését csak akkor szakította meg, mikor Kerstens Tivadarral külföldre, Amsterdamba utazott.

A hivatalos személyeken kívül senkit sem engedtek be a lakásba. Fél egy órakor, délben a vizsgálóbíró és a rendőrség emberei nagyjából megállapították a ténykörülményeket.

A lakás gazdagon és fényesen van berendezve, az asztalon újságok hevernek, levelek Leirer Amália címére, karácsonyi gratulációk. A szalonban egy kerek kis asztalon félig telt likőrös üveg, mellette poharak, melynek egyikeből a rendőri bizottság megállapítása szerint

az az ismeretlen személy ivott, aki Leirer Amáliát meggyilkolta.

A daktiloszkoposok e pohár ujjlenyomatából fognak pontos adatot szolgáltatni a rendőrségnek, melynek alapján az ismeretlen gyilkost elfogják.

Borzalmas látvány.

A szobában, melyben a holttest fekszik, a hatalmas ablakon vakítóan árad be a tavaszi napfény és megvilágítja a két ágyat, melyek egyikén

alvadt vértócsák között fekszik a meggyilkolt Leirer Amáliának feketére változott teste.

Szép szőke hajjal beborított fején több fejszeaspástól eredő seb van. Holtteste még nem indult oszlásnak és a hulla körülbelül

két hónapja fekszik a lezárt lakásban.

A rendőri bizottság a külső körülményekből és a rendőrorvos

szakvéleménye alapján megállapított ténynek tekinti, hogy a szerencsétlen Leirer Amália holtteste két hónapja fekszik a lezárt lakásban. Már a rendőri bizottság előtt is, rögtön az első pillanatban érthetetlennek tetszett az a körülmény, hogy a borzalmas gyilkosság két hónap óta titokban maradt, amikor Leirer Amáliának hozzátartozói vannak és ügyvédje van, akik helyette mindent elintéztek. Február 10-én a Teréz-körúti lakás házbérét

Leirer Amália édesatyja, egy Népszínház-utcai jómódú vevőgőz, aki egyszerűen a főváros néhány telkének a bérloje is, pontosan kifizette.

Január 23-án pedig Mészner István ügyvéd képviselte Leirer Amáliát a járásbírósgon egy tárgyalás alkalmával, amely a Teréz-körúti lakás ügyéből indult ki. A lakás eredeti bérloje ugyan is 26 millió kártérítést követel Leirer Amáliától különböző címen és ebben az ügyben január 23-án volt a tárgyalás, amelyen Leirer Amália távolléte miatt ügyvédje jelent meg. A kártérítési perben nem is történt döntés, mert a bíró újabb tanúkihallgatásokat rendelt el.

Leirer Amália édesatyja, ügyvédje és az összes házbérlők abban a meggyőződésben éltek, hogy

Leirer Amália Kerstens Tivadar hollandi vállalkozóval hosszabb időre Olaszországba utazott.

Ez máskor is megtörtént és olyankor a lakás hónapokig lezártan állt. A házmesternének ugyan Leirer Amália nem jelentette be elutazását, de ez nem tűnt fel, mert máskor sem történt meg az ilyen bejelentés. A házbérlők biztosra vették, hogy az elsőemeleti lakónő elutazott Olaszországba és ugyanebben a hitben éltek Leirer Amália hozzátartozói is.

Egy gyanús dolog ugyan történt,

ami felhívhatta volna a figyelmet, hogy valami nincs rendben a mindig finom, gavaléros és jóindulatu Leirer Amáliával. — Leirer Amália jóval karácsony előtt elbocsátotta cselédleányát és ekkor a viceházmesternét kérte meg, hogy a szemetet vigye ki a lakásból. Ezér a pár napi jelentéktelen szolgálatért 20,000 koronát ígért a viceházmesternének, azonban

mikor a pénz kifizetésre került volna a sor, akkor már zárva volt Leirer Amália lakása,

a mindig figyelmes és kötelezettségének pontosan megfelelő leány „elutazott” Budapestről. A vicéné nem kapta meg a 20,000 koronát, egyideig haragudott is emiatt, de arra gondolt, hogy Leirer Amália visszatér és ekkor ugyanis megkapja pénzét, belenyugodott a csendes várakozásba.

És két hónapig senki sem próbált bejutni a lezárt lakásba, míg ma megérkezett Hollandiából Kerstens Tivadar, aki felfedezte a borzalmas büneslekményt.

Mit mondanak a házbérlők?

A házmesterné és a lakók valamennyien végtelen sajnálkozással

beszélnek a leányról.

— Nagyon kedves, jóindulatu leány volt. Rendkívül elegánsan és finoman öltözködött, bundájában igazán feltűnő jeienség volt. Soha semmi baj nem történt vele, nem volt láрма ná'a. rendszeresen vezette a háztartását, édesatyja gyakran meglátogatta és atyján kívül csak egy ismerőst láttunk gyakran megjelenni lakásán, Kerstens Tivadar hollandi vállalkozót, aki gyakran hónapokat is töltött Budapesten.

Leirer Amália valamikor táncosnő volt és valószínűleg úgy ismerkedett meg Kerstens Tivadarral, de az ismeretség már évekkel ezelőtt történetelt, mert két évvel ezelőtt, amikor Leirer Amália ideköltözött, már hollandiai barátjával jelent meg.

A lakók közül egyesek azt állítják, hogy más férfiak is látogattak Leirer Amália lakását, ezt azonban más lakók és a házmesterné a leghatározottabban cáfolják.

A házmesterné

szerint Leirer Amália mindig pontosan, kapuzárás előtt tért haza, kivéve, ha az amsterdami úrral színházban vagy valamely mulatóhelyen volt, de

a holland ur távollétében soha nem maradt ki.

Nem fogadott látogatókat sem és ezért teljesen érthetetlen előtte, hogy ki lehetett a gyűkos aki megjelent Leirer Amália lakásában és aki nem lehetett ismeretlen a leány előtt. Hiszen a gyilkosság után fölfedezett körülmények kétségtelenné teszik, hogy barátságosan fogadta az ismeretlen férfit.

Ez az ismeretlen ember, Leirer Amália gyilkosa

azonban nem jöhetett, a házmesterné szerint, a Teréz körúti házba kapuzárás után és nem is távozhatott onnan a reggeli kapunyitás előtt, mert erre ő felületlenül emlékezne.

Az orvosi vizsgálat szerint öt szurással ölték meg Leirer Amáliát, a szurások 2—3 cm. melyek és 3—4 centiméter hosszúak.

A hivatalos orvosi vizsgálat délután 2 órakor ért véget, melyet dr. Kenyeres Balázs egyetemi tanár, törvényszéki orvosszakértő ejtett meg.

Az egész lakást betölti az orfacsaró súlyos hullaszag amely különösen a holttest elmozdításakor áradt szét. A holttestet halottas kocsihoz tették és elszállították.

A rendőrség daktiloszkopiai felvételeket készített és 8—10 egymással megegyező ujjlenyomatot talált, melyek a titokzatos, vakmerő gyilkosság elkövetőjétől származnak.

A rendőrség a délutáni órákban kezdte meg a tanúkihallgatásokat és az a véleménye, hogy

Leirer Amália rablógyilkosság áldozata.

Azonban még idáig nem tudták megállapítani, hogy a rablógyilkos mit vitt el a gazdagon berendezett lakásból.

A nyomozás további folytatásáról holnap számunkban fogunk részletesen beszámolni.

A színházi vigalmiadó eltörtése.

A konszolidáció útján végre elérkeztünk ahhoz a normális felfogásokhoz, hogy a vigalmi adót a színházakra nézve el kell törölni.

Kivételes adórendszerünknek valóságos szégyene volt a színházlátogató közönség megadóztatása. Mert arról még lehet beszélni, — bár ez is szörnyen furcsa dolog — hogy aki a Bika szálloda vendéglőjében egy sertéskarajt megvásárol, az a fényűzés vétségét követi el s ezért kénytelen adót fizetni, — de hogy valakit azért adóztassanak meg, mert Hamlet rezignációja — mondjuk Thuróczy Gyula művészi interpretálásában, — nagy gyönyörűséget okoz a lelkének, ez legalább is — szégyenteljes világításba helyezi a mi kulturális viszonyainkat.

Mert rendes viszonyok közt abszurdum elképzelni olyan államot, amely adóbüntetéssel sújtja ama polgárait, akik a művészet és irodalom-szeretetük által ösztönözten színházba járnak, nem is szólva azokról, akiknek lelkét a háboru utáni változott viszonyok közt kizárólag a színházi előadásokon tapasztaltak vonták be némi-nemü kulturális mázzal, bár nehezen tanulják meg, hogy a földszinti ülőhelyekre elkésve érkezni épen úgy nem tartozik a finom modorhoz, mint klasszikus operettek nyitánya alatt sem illik a hangos társalgás.

Eddig is minden alkalmat meg ragadtunk arra, hogy a színházak vigalmi adója ellen tiltakozó szavunkat felemeljük, annál inkább örömmel üdvözljük most a kultuszminiszter Debrecen városának is megküldött ama felhívását, hogy városunkban a színházi vigalmi adó eltörlésével könnyítse meg a hatóság a debreceni színház válságosan terhes helyzetét.

A rendeletet közreadtuk egyáltalában hírt hallottunk volna.

Mindenesetre elérkeztünk látjuk most már az időt arra, hogy a hatóságok a miniszteri felhívással kapcsolatosan a színházi vigalmi adó eltörlésének kérdésével érdemlegesen foglalkozzanak.

Debrecen sok szépben, hazafias és nemes törekvésekben legelsőben mutatott követendő példát. — Most megint alkalma nyílik arra, hogy a magyar vidéki színház jól felfogott érdekében példát statuáljon olyanképen, hogy eltörli a kivételes állapotok halása alatt napvilágra hozott torzszülöttet: a vigalmi adót. (yz.)

Férjének nézte a betörőt s alaposan elverte.

Pierre Webernek, az ismert párisi írónak közismerten házastársi felsége van Weber a napokban találkozott egyik barátjával, akinek szomorú képpel újságolta el, hogy az éjszaka a Montmartre-on volt és egy kicsit kirugott a hámból, miközben betörő járt nála.

— No, és elvitt valami értékes dologot? — kérdezte barátja.

— Dehogyan vitt! — felelte Weber. Képzeld csak, a feleségem egész éjszaka várt reám, s mikor a tolvaj bejött a sötét szobába, azt hitte, hogy én vagyok az... A szegényt aztán a korbázza kellett szállítani.

— Kit, a feleségedet?

— Nem, a betörőt. Most megyek a korbázza és adok neki száz frank fajtáimdíjat, amiért megelőzött! — felelte a kérdésre az ilusztris író.

Kérjük mindenütt az Egyetértést

Franciaország földrajza és Páris.

Dr. Milleker és dr. Hankiss professzorok előadásai a Főiskolai Tanfolyamon.

A Népszerű Főiskolai Tanfolyam tegnapi délutáni előadását dr. Milleker Rezső professzor kezdte meg Franciaország földrajzával. Bevezetésében vázolja az ország földrajzi fekvését, majd a klímára tér át. Ez a tengerparti fekvésnek megfelelően nedves a gyakori esőzésekkel. Zónája hármass: tengerparti, szárazföldi és mediterrán. Az éghajlat enyhe, januári középhőmérséklet átlag + 2 fok.

A francia föld növénytakarója ehhez a klímához alkalmazkodik. Nagy hibája az országnak a fátlanság, ezért nélkülözük a francia literatúrában a fás vidékek megkapó leírását. Maga a terület azonban egyéb növényekben igen gazdag.

A föld keletkezésének és a talaj felszínének ismertetése után a folyó rendszerre tér át. Ez igen kedvező, amennyiben a folyók három irányban: észak, nyugat és déli irányban folynak. A francia hegyek nem túl magasak; előadó ismerteti a hegységeket, keletkezésüket és fekvésüket. Ezekkel rövid képét adta a francia föld szerkezetének, a jövő előadásában keretében a francia gazdasági és politikai viszonyokat fogja fejtegetni.

Hankiss János professzor folytatja és befejezi Párisról szóló előadását. Jelen előadásában a modern élettényezőket, a hangulatokat

foglalkozik, inkább rekapitulál, mint újabb részleteket mutat be.

Ezután vetített képek kíséretében végig vezet bennünket Párison. A déli pályaudvaron megérkező és a városba kilépve a várt impressziók helyett a hatalmas forgalom okozta akadályokba ütközünk; nincs időnk a benyomások fölemésztésére, mert vigyáznunk kell a testi épségünkre. Bemutatta a Place de Concordet, a börszót, a vásárcsarnokot, a boulevardokról szól; részletezi azok nagyarányú forgalmát, éjjeli életét.

Megemlékezik a Chemp Elysée-ről, a Bois de Boulogne-ról, a Quartier du Latin-ról, a Tuileriákról, a Louvreról; ráter a párisi temető megkapó szépségeire és méltatja a művészi síremlékeket. Bepillantást enged a múzeumok múkincei közé is, tekintve azonban ezek óriási nagyságát, a múzeumokat egy külön tavaszi ciklus alkalmával fogja ismertetni.

Elvezeti a közönséget Páris csodálatos szép környékére: Versailles-be, Trianonba, végül előadást így fejezi be: A párisi Concorde téren áll az Egyiptomból származó „Lurori obeliszk”, s bár nem egészen illik oda, mégis azt találjuk, hogy ezen a helyen, ahol a művészi múlt ölelkezik a modern jelennel, a technika vívmányai az antik múkincekkel: jó helyen van.

Egy anya kidobta gyermekét a robogó vonatból.

Miskolc, február 19. A Tornanádaskáról jövő vonat egyik kocsijából Szendrőlád közelében kidobtak egy új szülött gyermeket. A csecsemőt Bodnár szendrői állomás elöljáró leánya vette ápolás alá és hosszas élesztési kísérlet után sikerült a kisgyereket életben tartani, noha már több óra hosszat feküdt a pályatesten a hidegben. — A csendőri nyomozás

megállapította, hogy

a gyermek a vonalon született, ahol anyja egy magányos fülkében utazott és utközben az esemény után a vonatból kiszállt.

A személyleírás alapján a csendőri megállapították az anya kilitét és intézkedtek letartóztatása iránt.

A debreceni vendéglős- és pincérbál

A debreceni szállodások és vendéglősök, kávéosk és pincérek március 5-én este a Debreceni Pincér szakiskola javára az Arany Bika disztermében zártkörű bált rendeznek. A bál díszelőjei: Németh András és Dallmann Ferenc. A nagyszámu agilis rendezőség már is akcióba lépett s azon fáradozik, hogy a bál minél jobban sikerüljön. Belépő-jegyet forgalmi és vigalmi adóval együtt:

személy-jegy 80 ezer, páholy-jegy (négy személyre) 320 ezer, páholyjegy (hat személyre) 480 ezer korona. A báliróda Gazdag József „Fehérló” szállodájában már megkezdte működését. Tekintettel a jótékony célra, felülfizetéseket köszönettel fogad a rendezőség. A zenét a honvéd-zenekar Nóth Antal főkarmester vezetése alatt és id. Magyar Imre zene-kara szolgáltatja.

Megindult a bőséges országos eső.

Az idő továbbra is enyhe marad.

Budapest, február 19. A régen várt komoly országos eső végre megérkezett és a jelek azt mutatják, hogy a mezőgazdasági szempontból olyan nagy jelentőségű esőszesz az a hosszú szárazság után mégis csak megkezdődik. Az eső csendesen indult meg, de aztán erőre kapott és a déli órákban már a régen nem látott eső kép fogadta a járó-kelőket, akik az egyszer nem panaszkodnak az őszi időjárás miatt, mert tudják, hogy ez olcsóbb buzát, több kenyert jelent.

A Meteorológiai Intézetnél az esőjelentéseket a következőkben ismertették:

— Az éjjeli órákban megindult eső az egész országra kiterjedt és mindenfelé aránylag jelentékeny mennyiségű volt a csapadék.

A legnagyobb mennyiséget Komlósról jelentették, ahol már a reggeli mérésnél 8 milliméteres volt az eső. Kaposváron 7, Debrecenben 5, Kecskeméten 4, Pécsen 5 mm. volt a csapadék mennyisége, míg a fővárosban a déli órákig az eső csak nyomokban mutatkozott. Tekintettel arra, hogy az eső egyre bőségesebb lesz, már most meg lehet állapítani, hogy az országos csapadék a mezőgazdaság szempontjából kedvező hatással fog járni és az őszi vetések helyzetét nagymértékben megjavítja. — A jelek szerint néhány napi szárazság után számítani lehet az esőzés bőségesebb folytatására.

— A hőmérséklet egyébként az országban még mindig jóval a normális felett van. Február 20-ika körül az átlagos középhőmér-

séklet nálunk 0 fok körül van, ezzel szemben az utolsó órában mindenütt 10 fok fölött maradt a hőmérő. A maximum Kecskeméten volt 16 fokkal, a minimum pedig Magyaróváron, ahol 1 fokot mutatott a hőmérő. Éjjeli fagy sehol sem fordult elő. Egyelőre nem is várható jelentékenyebb hőszűvedés és a légköri viszonyok alapján csak napok múlva fordulhat normálisan hűvöse az idő.

A Meteorológiai Intézet jelentése szerint az Atlanti-óceánon levő és a délkeleti nagy légnemesség között Corsica táján sekély depresszió fejlődött. A magyarországi esőket azonban valószínűleg a

nyugatról terjeszkedő hidegebb légáramlás váltotta ki. Különben az északi tengeri depresszió elsekélyesedett és összeolvadt az északoroszországi főminimummal. E kettős depresszió kiterjedt csapadékot okoz úgy Észak-Oroszországban, mint Dánia környékén.

Hazánkban az idő országszerte esős lett. A ma reggel mért csapadék 5 milliméteren alul van. A hőmérséklet tegnap általában meghaladta a tiz fokot.

Jóslat: Sok helyütt eső, lényegesen hőváltozással, később hőszűvedés valószínű.

Debrecen ma déli hőmérséklete: 2.00 fok C.

A MANSz. és Iparoskör nagy bálja.

Mansz. iparos szakosztálya és az Iparos-kör e hó 22-iki bálját a rendezőség a régi bálók nyomdokán kívánja megrendezni a Bika szálló disztermében.

A régi, nagymultu polgári-kör és iparos bálók mindenkor a puritánság, tisztesség és nemes egyszerűség jegyében folytak le, amikor a polgárság színe-java gyűlt egybe, hogy egymás társaságában néhány kellemes órát eltöltsenek.

A régi bálokban és a bálányák és ezek fogadása és felvezetése volt a bál fénypontja.

Ez alkalommal a Mansz. kebeléből a szakosztály két tekintélyes asszonya, mint Farkas Gyuláné és Fuchs H. Imréné lesznek a bálányák. Az Iparos-kör részéről ugyancsak két neves iparos neje, mint Wessely Antalné és Vég Gyuláné.

A bálányákat magyar ruhás asszonyok és leányok sorfala közt vezetik fel a gyönyörűen díszített pódiumra. A menetet Palotay Lajos szertartásmester virággal és szallaggal díszített pálcával vezeti fel.

A díszmagyar ruhás asszonyok lesznek: vesei Nagy Endréné, Debreceni Lajosné, Prahács Józsefné, Palotay Lajosné, M. Nagy Mihályné, Papp Mihályné, Széll Gergelyné, vitéz Kárpáthy Pálné, Fekete Kálmáné.

A bál kormaggyarral lesz bevezetve, melyet 20 pár táncol, s amelynek betanításán Ch. Perzel Karola táncitanárnő fáradozik.

Mindent a hazáért

című kellő irodalmi fajsúlyú, szép verseket bocsájtot közre egy izlésesen kiállított füzetben. F. Kovács Kálmán. A versek nazáris hangulatuk révén nagyon kínálkoznak arra, hogy a magyar népiszkolák útjúsága körében minél szélesebb körben terjedjenek el. A füzet ára 6000 korona, s a tiszta jövedelem a Tanító Haza javára szolgál. Kapható a Méliusz könyvkereskedésben. Az értékes versfüzetből mutatványul közöljük a következő szép poemát:

Jóknak, a költők királyának emlékére.
Aldott legyen az az óra, —
Most száz éve új lényesőva,
Uj üstökös tűnt a magyar égre,
Hogy hirdesse létünket,
Fölemelje nemzetünket,
Ezer éves, fényes multunk régi,
nagy hírére.

Most száz éve, hogy hazánkban
Csalóközben, Komáromban
Megszületett a költők királya
S már ma, nemesak e hazának,
Hane az egész világnak
Csillag fényes, nagy lelkének gyémánt-koronája

Mégis népünk porba hullva,
Tönkretéve, összezuva,
Néma gyászban ünnepelve, nagy királyát várja;
Várja, várja... mindhiába...
Oda van az igazsága:
Vak sötétség fátyol árnya ült a nagy világra!

Pedig itt lebeg felettünk,
Mint védangyal, áll megettünk —

Száz kötetes könyvtárában, — hallhatatlan lelke,
S benne népünk szabadságát,
Fölvirágzott kulturáját,
Megváltását, öröklétét s boldogságát lelte.

Jóknaknak koronáját,
S dicső, Nagy-Magyarországot —
— Pabló népek — soha... soha...
— meg nem esonkítjátok!
Műveiben él hazája
S a világírodalmába
Biztosított nemzetünknek halhatatlanságot!

Szállj le, szállj le szellemeddel!
Légy most itt, a te népeddel!
Lelkesítsd, egyesítsd, óh költők királyi!
Gyujts szívünkbe, gyujts szent lángot,
Oktasd, győzd meg a világot!
Te vagy író fejedelme, szellem-örömszája!

Mi belátják igazságunk
Visszanyerjük szép országunk
S regényidnek beteljesül álma!
Tied szívünk rózsacsokra,
Tied lelkünk babérlombja,
Aldva-áldunk s mindörökké csak
Tied a pálmá!

Hátralékos előfizetőinket tisztelettel kérjük az előfizetési összeget Kossuth-utca 2. sz. alatti kiadóhivatalunkba behozni, — hogy a kézbesítés fennakadást ne szenvedjen.

Irószer és irodafelszerelések legnagyobb választékban a Méliusznál.

Szathmáry Tihamér állapota egyre aggasztóbb.

Fábry családjának terhelt voltával menti magát. Vétség — vagy büntett?

A vasárnap éjszaka történt revolveres botrány áldozata: Szathmáry Tihamér gazdász még nem nyerte vissza eszméletét. Önkvületi állapotban fekszik ágyán és lehunyt szemekkel mélyen lélegzik. A hosszas eszméletlenség még aggasztóbbá teszi a helyzetét, mert így valószínű, hogy

agyhártyagyulladás van kifejlődésben nála.

A revolvergolyó minden bizonynyal megfertőzte az érzékeny agyhártyát és most jelentkeznek napok múlva a reakció. Rossz je! lázának állandó emelkedése, amely az esti órákban elérte a 39 és fél fokot. Nagyon kétséges, vajjon az elgyengült, vért vesztett szervezet ei fogja-e bírni a magas lázat.

Mint tegnap megírtuk, az éjszaka jelenti a krízist a betegnél és

igen kétséges, hogy megéli-e még a mai napot.

A városban elterjedt hírekkel szemben az a szomorú valóság és nem egyebek szerepelni vágyó emberek kitalálásánál azok a mesék, amelyek a kórteremben és még inkább a klinika parkjában, már sétálni látták a szerencsétlen élőhalott fiatalembert.

A beteglátogatásra engedélyezett időben ott ül aggódó arccal a beteg ágya mellett Szathmáry nővére és édesanyja és a szerető sziv aggódó fájdalommal lesik a megvédett fiu minden mocsanását.

A dráma másik szereplője: Fábry Kálmán banktisztviselő az ügyesség fogházában várja a bűnügy fejleményeit.

Érdekes megemlíteni, hogy a volt főhadnagy Szép Miklóssal, a 160 milliós dollár- és ékszerlopással gyanúsított fiatalemberrel lakik egy szobában.

Védője dr. Gábor Jenő tegnap felkereste őt a fogházban és tiszta fehérneműt és egy vadászruhát vitt be védeneknek.

Fábryt erősen megtörték az események

és szinte izgatottan várja a klinikáról érkező híreket, amelyek Szathmáry állapotáról szólnak. — Érthető a nagy aggodás, annál is inkább, mert a gazdász felgyógyulása vagy halála erős minősítéssel különbséget jelent Fábry bűnpörében. A vizsgálóbíró ugyanis szándékos emberölés kísérletének vétsége címén fogatosította az előzetes letartóztatást;

a vétség azonban Szathmáry Tihamér halálának pillanatában emberölés büntetvévé misősül.

Fábryt dr. Preineszberger Jenő vizsgálóbíró kihallgatta és ennek során a volt főhadnagy előadta,

A tisztviselők kiküldetési napidijának új rendezése

Budapest, február 19. A szanási törvények végrehajtására kiküldött pénzügyi bizottság ülést tartott amelyen az állami tisztviselők és egyéb alkalmazottaknak hivatalos kiküldés és átköltözködés alkalmával felszámítható illetményei szabályozására kiadandó rendeletet tárgyalta.

A kiadandó rendelet az alábbi kiküldési napidijakat állapítja meg: I. fizetési osztály: 24 aranykorona; II. 22 aranykorona; III.

hogy nem volt szándékában Szathmáryt megölni. Hosszasan indokolni próbálta tettének lelki rugóit, azt a kényszert, amelynek hatása alatt szinte öntudatlanul cselekedett az inzultus pillanatában. Allitása szerint a revolvert éppen a tettelegesség megelőzése céljából, mintegy megfélemlítés képpen tette maga elé. A golyót csak azért csuszította a csőbe, — mert előzőleg a kártyapartie tagjai körbeadták és nézegették.

Ezzel óhajtotta elejét venni az illetéktelen kíváncsiságnak. — Szathmáry támadásának pillanatában teljesen elvesztve józan ítélőképességét.

Az önértében, becsületében vérg sértett katona ébredt fel benne és pillanatszerűleg mintegy reflex mozgásképpen emelte fel a gyilkos fegyvert.

Annak bizonyítására, hogy az ölés szándéka még e tudat alatt sem fogamzott meg agyában, felhozta azt a ténykörülményt, hogy a lövés Szathmáryt a fején érte. Pedig abban az esetben ha ő megfontoltan felé irányozta volna a löveget, annak ellenfele mellébe kellett volna hatolni, annál inkább, mert Szathmáry egy jó fejű magasabb volt nálánál. A haránt irányban haladó fejlődés színté kétségkívül bizonyosság mellett, hogy a lövés célzás mellőzésevel, felfelé a levegőbe történt és csak a szerencsétlen véletlennek tulajdonítható, hogy Szathmáry koponyájába hatolt.

Idegességet és terhelt voltát is hangoztatta,

ezzel kapcsolatban elmondta, — hogy atyja 42 éves korában elmeintézetben halt meg. Két nagybátyja öngyilkos lett, egyetlen testvére pedig szenvedélyes kokainista és gyakran kintő idegrohamokkal küzd. A család összes tagjai bizonyos fokig degeneráltak és könnyen hevülő, gyenge idegzetűek.

A kihallgatás után Fábry védője elkészítette a szabadlábra helyezési kérelmet. Ebben bő indokolással kéri az előzetes letartóztatás megszüntetését. Fábry szökésétől nem kell tartani, mert Fábry — a felfolyamodás szerint — csak magyarul és keveset románul beszél, így külföldre lehetetlen volna kiszöknie.

Utlevél nincs, Romániából már régebben kiutasították, így szökésétől nem kell tartani, annál is inkább, mert existenciája ide köti és nyugodt bizalommal Debrecenben akarja megvárni a bíróság ítéletét.

A felfolyamodást dr. Gábor Jenő ma délelőtt adja át a törvényszéken.

20 aranykorona; IV. 18 aranykorona; V. 15 aranykorona; VI. 12 aranykorona; VII. 11 aranykorona; VIII. 10 aranykorona; IX. 8 aranykorona; X. 7 aranykorona; XI. 6 aranykorona.

Bud. pénzügyminiszter hozzájárult ahhoz is, hogy az egyetemi tanárok napidiját esetrel-estrel külön állapítsák meg abban az esetben, ha különleges megbízás folytán teljesítenek hivatalos működést.

Jókai Mór debreceni diszpolgársága

Debrecen, február 19. Dr. Hadházy Zsigmond, Debrecen sz. kir. város és Hajdúvármegye főispánja a tegnapi városi diszpolgársággal egyenlően megülte meg Jókai Mórról, mint a város diszpolgáráról. A nagy író diszpolgárságáról a városi levéltárban fellelhető adatok alapján a következőket közölhetjük:

1893-ban ünnepelte a magyarság országos Jókai Mór írói munkásságának ötven éves jubileumát. Ebből az alkalomból a Csokonai Kör 30 választmányi tag aláírásával kérvényt adott be a törvényhatósági bizottság akkori elnökéhez, gróf Dégenfeld József főispánhoz, melyben rendkívüli közgyűlés összehívását kérték Jókai Mór diszpolgárra választása céljából. A kérvény 1893 március 30-án kelt és a következő nevek találhatók rajta:

Vértessy Arnold író, a Kisfaludi és Petőfi Társaság tagja, aki akkor Debrecenben élt és a Csokonai Körnek elnöke volt, Géresy Kálmán tankerületi főigazgató, a Csokonai Kör későbbi elnöke, Könyves Tóth Kálmán, a nemrég elhunyt költő-pap, Simonffy Imre Debrecen város polgármestere,

Márk Endre későbbi polgármester, dr. Bakonyi Samu debreceni ügyvéd és képviselő, a Csokonai Kör főtitkára, Csanak József nagykereskedő, Kola János ügyvéd és képviselő, Sesztina Jenő nagykereskedő, Komlóssy Dezső ügyvéd, Komlóssy Arthur városi főjegyző és még 19 név a város előkelőségei közül, akiknek nagyobb része azóta elhalt. A városi tanács egyhangulag és a legnagyobb örömmel járul hozzá az indítványhoz, sőt magáévá tette a Csokonai Kör másik előterjesztését is, hogy tudniillik a Jókai-ünnepély költségeire 2 ezer forint hitelt nyisson a város. Az ünnepi közgyűlés 1893 április 19-én folyt le, ahol is a következő határozatot hozták:

„Az előterjesztett indítvány általános helyesléssel elfogadva, ehhez képest Jókai Mór, hazánk legnagyobb írója írói működésének 50 éves évfordulója alkalmából a magyar nemzeti irodalom terén szerzett halhatatlan érdemeiért tiszteletből a város diszpolgárává közfelkiáltással megválasztatik és az erről szóló oklevélnek díszes alakban kiállításával és kézhezjuttatásával a városi tanács megbízatik.”

Londonban helyezik el a mezőgazdasági hitel céljaira az új zálogleveleket

Budapest, február 19. Bethlen István miniszterelnök tegnap elmondta, hogy a mezőgazdasági hitel céljaira az állam zálogleveleket fog vásárolni. Már megkezdődtek az előkészületek ennek a pénzügyi műveletnek lebonyolítására. Az új záloglevelek kibocsátása tekintetében nemcsak az altruista intézkedéseket, hanem a piacnak azok a nagyobb pénzintézetit is számításba vették, amelyek eddig is foglalkoztak záloglevélkibocsátással. A londoni piac jöhet elsősorban tekintetbe a genfi tanácskozások során már történtek is puhatólások, minő sikerrel járna Londonban a magyar záloglevelek elhelyezése. — Kétségtelen, hogy ez nem lesz könnyű dolog, mert Angliában

nem ismerik a zálogleveleket és igyekezni kell majd megfelelő pénzügyi kapacitásokat felhasználni arra, akik ennek a pénzügyi műveletnek sikerét biztosítani tudják. Meg kell állapodni majd az angol tőkecsoporttal, hogy miként lesz lehetséges a magyar záloglevelek elhelyezése. Március hónapban már megkezdődnek Londonban is a tárgyalások, a kormány oda fogja küldeni azokat a szakembereket, — akik az angol pénzcsoporttal a magyar záloglevelek elhelyezése végett megkezdik a tárgyalásokat. Idehaza pedig elsősorban a nagybirtokosok igényelhetik a mezőgazdasági hitelt, mert a kölcsönök biztosítására főleg a nagybirtok fog szolgálni.

Tizenegy autótaxi jogositványt adott ki a város.

Négy autótaxi stand lesz egyelőre Debrecenben.

Tudvalevően Debrecenben is megvalósítják az autótaxi rendszert és pedig elsősorban az Autóforgalmi Részvénytársaság létesít berautó közlekedést. Mellette még hat másik taxiutó nyert jogositványt. Közöltük Bleyer Andornak, az Autóforgalmi r.-t. igazgatójának nyilatkozatát is, amely tájékoztat arról, hogy miként akarják az autóközlekedést megvalósítani.

A városi tanács tegnap tartott ülésén foglalkozott a berautó engedélyezésének kérdésével. A tanács úgy határozott, hogy összesen tizenegy berautót engedélyez. Ebből öt autóengedélyt az Autóforgalmi Részvénytársaság kap, hat engedélyt pedig hat jogositott bérkocsis.

A városi tanács megállapította egyben, hogy négy helyen engedélyez az autótaxik részére állóhelyet, ugynevezett standot. — A négy állóhely a következő: Az Arany Bika előtt, a Hungária előtt, az Angol Királynő előtt és a törvényszék előtt.

URAK!

Kemény fehérneműt hőfényre mossa és tükörfényesre vasalja:

BIRÓ

kelmefestő és vegytisztító, — Bika-épület.

Ne törje fejét

kereskedő, iparos, hanem fáradjon be kiadóhivatalunkba Kossuth-u. 2., ahol díjtalanul készítünk hatósos és elmés hirdetés szöveget.

HIREK

Napl rend:

Február 20., péntek. Protestáns: Almos, római katolikus: Aladár püspök, görög katolikus: Leo püspök. Napkelte 6 óra 53 perc, napnyugta 5 óra 30 perc.

INGYEN KAP EGY GYÖNYÖRŰ kiállítású és érdekes börtalmu NAPTART, HA 3 ELŐFIZETŐT GYŰJT AZ EGYETERTÉSRE. Az EGYETERTÉS élénk hírszolgálatával kimerítő és részletes tudósításával teljes megelégedését érdemelte ki t. olvasóinak. Az EGYETERTÉS előfizetési ára havonként 35,000 korona. Lelkész, tanító és tisztviselő urak magas kedvezményt kapnak.

Megyeresy Béla Debrecenben. A Keresztény Ifjúsági Egyesületek Szövetségének főtitkára, Megyeresy Béla lelkész, kit Debrecen társadalma széles körben ismer, f. év február hó 22-én városunkban fog tarózkodni s délután 5-6-ig a ref. egyház tanácstermében propaganda előadást tart ezzel a címmel: „Hol leszünk öt év múlva?” A serdülő ifjúságot, valamint az ifjúság ügy iránt érdeklődőket az előadásra szeretettel meghívja Uray Sándor lelkész, K. I. B. elnök.

A munkanélküliség enyhítése. A városi tanács tegnapi tanácsülésén dr. Csűrös Ferenc közművelődési tanácsnok ismertette a szociáldemokrata párttitkárság beadványát, melyben kéri a városi tanácsot, hogy minden lehető intézkedést tegyen meg a munkanélküliség enyhítésére. A városi tanács arra az álláspontra helyezkedett, hogy a munkanélküliség megszüntetésére mindent meg fog tenni, annál is inkább, mivel ez a városnak is eminens érdeke. — Egyébként a tanács feliratot intézett a kultuszminiszterhez, melyben hangsúlyozza, hogy ha az egyetemi építkezések nagyobb arányban indulnak meg, ezzel igen sok munkanélküli jutna álláshoz. Ezen a bajon különben a tavasszal beálló munkaalkalmak is igen sokat fognak segíteni.

A Népszerű Főiskolai Tanfolyam méltóképen fejezi be francia ciklusát a ma, pénteken d. u. a kollégium disztermében tartandó két előadással, Milleker Rezső professzor Franciaország földrajzáról tart szépnek, mélynek és érdekesnek ígérkező előadást, míg Hoffer András dr. főgimnáziumi tanár Genfet és Mont-Blancot mutatja be s nagy figyelmet keltő előadását gyönyörű vetített képekkel illusztrálja.

A Kalapüzem értesíti vevőkörét, hogy a tavasi szalmakalap újdonságok megérkeztek és az átalakításokat megkezdjük. Piac-utca 9. szám.

Ivott már SALVATOR sör? Elvezte nemes ízét? Rubin színét? Tejszínsűrű habját? Érezte gyógyító hatását? Frissen csapolva kizárólag a Bikában és az Angol Királynőben.

Megjelent Szathmáry Zoltán: A debreceni színház története. — Kapható Méliusz könyvkereskedésben.

Az időjárás. A Meteorológiai Intézet jelentése: Hazánkban az idő országszerte esős lett. Ma reggeli csapadék 5 mm.-en alul van. — A hőmérséklet tegnap általában meghaladta a 10 fokot. Időprognozsis: Sok helyütt eső, lényegesen hőváltozással. Később hősüllyedés várható.

Ertl Olivér jegyzőt okirathamisításért két heti fogházra ítélte a bíróság.

Egy érdekes bűnpört tárgyalta tegnap délelőtt a debreceni törvényszék Lakatos tanácsa. A vádlott Ertl Olivér tetéleni adóügyi jegyző, ki ellen a vád az, hogy okirathamisítást követett el, mert eltépte azt az ajándékozási szerződést, melyet Tassi Jánosné tetéleni lakosnő kötött szüleivel, — akik házukat és földjüket hagyták rá, holtig való eltartás kötelességével.

Az ajándékozási szerződést Ertl Olivér jegyző készítette, ki Tassi Jánosnéval való összeszólalkozása után a szerződést széjjeltépte. A vádlott a tárgyaláson beismerte, hogy ő készítette a szerződést, de tagadta, hogy ő tépte volna széjjel.

Elismeri, hogy Tassiné ügyvédjének írt egy levelet, melyben

jelezte, hogy széjjel tépte a szerződést, de ez nem igaz.

A kihallgatások és perbeszédok után a bíróság tanácskozássra vonult vissza, majd félóra tanácskozás után Lakatos Gábor tanácselnök kihirdette az ítéletet, mely szerint okirathamisítás vétsége miatt, az enyhítő körülmények figyelembevételével két heti fogházra és 500 ezer korona pénzbüntetésre ítélte.

Az ítélet a vádhatóság képviselője tudomásul vette, ellenben a védő a bűnösség kimondása miatt felebbezést jelentett be.

Meglepetést keltett az elítélt jegyző felebbezésének indokolása, mely szerint az egyik tanu Tassi János nagyon ellenes bűncselekményért több évi börtönre ítélt egyén.

Vasárnap este lesz a nyomdászok

ÁLARCOS BÁLJA

a „Munkás-Otthon” disztermében, melyre a n. é. közönséget meghívja a Rendezőség. Akar-e jól mulatni? Akkor jöjjön el!

Izraelita istentisztelet a Deák Ferenc-utcai templomban: pénteken este 5 órakor, szombaton reggel 7, muszaf ima hitszónoklattal délelőtt 10 órakor, délután fél 4, este háromnegyed 6 órakor. A Kápolnási-utcai templomban szombaton reggel fél 8 órakor. Az előjáróság.

A Debreceni Képes Kalendárium ára 35,000 korona. Viszonteladónak magas engedmény. — Kapható a Méliusz könyvkereskedésben.

Debreceni juhtenyésztési kiállítás. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara rendezésében május hó tíz, tizenhatodik napjain Debrecenben tartandó országos juhtenyésztési kiállításra és a kapcsolatos tenyész és haszonjuhvásárra a jelentkezések folyamatban vannak. Felhívjuk a gazdatársadalom valamint az e téren érdekelt iparosok, gyári és kereskedelmi vállalatok figyelmét, hogy a torlódás nélküli és megfelelő helymegosztás érdekében jelentkezéseiket március hó 15-ig föltétlenül küldjék be a Kamara hivatalához — Debrecen, Hunyadi-utca 10. szám. Március 15-ike után is elfogad ugyan a Mezőgazdasági Kamara jelentkezéseket, de az előreláthatóan igen nagymérvű anyagra tekintettel, a március 15-ike utáni jelentkezések esetében a helyigények teljesítését nem garantálhatja, így célszerű, hogy mindenki idejében jegyeztesse elő helyigényét.

Előjegyzési, fali tömbnaplárak nagy választékban a Méliusznál.

A Vöröskereszt szombati bálja.

Az előjelekből ítélve, a farsang legelőkelőbb bálja lesz, melyen a város polgári és katonai társadalma ad találkozót. A bizottság felkéri a bálanyákat és alelnököket, hogy férjeikkel együtt, továbbá felkéri a védnőket és alelnököket, hogy szombaton este feltizzok az Arany Bika szálló kis termében gyülekezni szíveskedjenek, ahol a bemutatások lesznek és ahonnan pontosan háromnegyed tizkor történik a bevonulás páleás urak sora közé a bálterembe. A zenét felváltva a katonazenekar és Magyar Imre zenekara szolgáltatja.

Intézkedések a levéltár gyarapítása érdekében. Dr. Csobán Endre azzal a kérelemmel fordult a városi tanácshoz, hogy keresse meg a beadványában felsorolt hatóságokat, hogy ezek tegyék meg jelentéseiket a levéltárnak működéséről, ha valamelyes történelmi jelentőséggel bírnak. — Ezek a jelentések szerinte sokszor olyan momentumokat is tartalmaznak, amelyek város történelmi szempontból igen nagy és fontos jelentőséggel bírnak. A városi tanács elfogadta ezt a javaslatot s elhatározta, hogy a kérelemben felsorolt hatóságokat és testületeket ez irányban sürgősen megfogja keresni.

Kiadó bolthelyiség. Arany Bika Szálloda halljában üzletnek, vagy irodának azonnalra szabadkézből. Ertekezhetni Bika Szálloda irodájában, félemelet 15. szám.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Febr. 20. Csak azért is, vigjáték. Bemutató előadás. D) bérlet.

Febr. 22. Délután: *Marica grófné*. Operette Olesó helyiárak. Este fél 8 órakor: *Legénybucsu*. Operette. Bérletszűnet.

Febr. 23. *Legénybucsu*. Operette. A) bérlet.

Legénybucsu.

Strauss Oszkárnak a háborus esztendőben nagyon népszerű operettjét elevenítette fel tegnap este színházunk énekes személyzete igen jó, különösen rendezett s beállított előadásban. A kedves, finom keríngő melódiákat szívesen hallottuk viszont Bárdonyi Antal és Kóbor Irén pompás éneklésében. Mert a darab zenei részeinek sikere az ő zenei képességeiken fordult meg. Bárdonyi — előre bejelentett indiszpozíciója dacára is szépen énekel, Kóbor Irén hangjának egyre jobban kibontakozó imponáló ereje, szépen fejlődő énekstúdiója szintén jölesően hatott. Kovács Terus és Markovits Andor pedig a táncszámban valóságos legmagasabb fokra főzték a közönség lelkesedését.

Nagyon jók voltak a többi szereplők: Szigethy Andor, Hortobágyi Andor, Cs. Gyulai Gizi, Sötét Balázs stb. A darab rendezéséért Unger Istvánt, a zenekar vezetéséért Müller Mátyást illeti elismerés.

— Jó lélekkel állapíthatjuk meg, hogy a *Legénybucsu* előadása az idei szezon legjobb énekes ensemből közé tartozik, amiről bizonyosságot tettek a vastapsig menő zajos, viharos tetszésnyilvánítások is.

(52.)

Csak azért is. Than Gyula, akinek már annyi szép sikere volt a debreceni színházban, az idei szezonra is megírta a maga szindarabját „Csak azért is” címmel. A négy felvonásos vigjátékából már hetek óta serényen folynak a próbák s mai bemutató előadása iránt igen nagy az érdeklődés. A tarsulat tagjai nagyban ambicionálják a népszerű helyi szerző darabját, mely a maga mulatságos jeleneteivel állandó derűtségben fogja tartani a nézőtér közönségét. A pompás darab főszerepét Halassy Mariska, Halassy Rajz, Ferenc, Csapó Mária, Rolkó József, Thuróczy Gyula, Sötét Balázs játsszák. A legfrissebb helyi újdonságot ajánljuk a színházlatogató közönség figyelmébe előre is azzal a megjegyzéssel, hogy hiába élünk ilyen félfordult világot, ez estén jól fognak mulatni, — csak azért is.

Páratlan ambícióval készült a prózaíróval együtt a ma este bemutatásra kerülő Than Gyula eredeti vigjátékára, „Csak azért is”-ra. A népszerű szerző, ki már több művével aratott intenzív sikert, így a mi falunk népszínműve megérte a vidéken ritkaságszámba menő 25-ös jubileumát, e darabjával is kedves, vidám esteket fog a közönségnek szerezni.

Legénybucsu, ez a kedves, mulattató operette vasárnap este kerül megismétlésre.

Meteorban szombaton „Lengyelvér”, 2 rész egyszerre! Bajda Juci és Petrovich főszereplésével! — Előadások 5, 7 és 9 órakor.

Sodorjon

JANINA
papi

KÖZGAZDASÁG

A buza 2500, a rozs 7500
koronával olcsóbbodott.

Budapest, február 19. A termény-tőzsdén nyugodt üzlet mellett tartott irányzat érvényesült, melyben az árfolyamok egyrésze mérsékelten lemorzsolódott. A buza ára jól tartotta magát, mert a legfelsőbb értékhatarokban változatlan maradt és csupán a 77 és 78 kg-os buza alsó arhatára esett 2500 koronával.

A rozs irányzata határozottan lánghabb volt és az árjelző bizottság 7500 koronával szállította le a rozs hivatalos árfolyamát. Az üzlet ma sem volt nagyarányú. A rozs teljesen üzletelen volt és hivatalosan egyetlen kötetet sem jelentettek. A takarménycikkék piacán élénk kínálat volt tengeriben, még pedig lefelé menő tendencia mellett.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 76 kg-os 582,5—585, 77 kg-os 585—590, 78 kg-os 590—595, pestvidéki és fejemegyei 76 kg-os 580—582,5, 77 kg-os 582,5—587,5, 78 kg-os 587,5—592,5, rozs 485—490, takarmányárpa 400—420, sörárpa 480—500, köles 300—305, tengeri 270—275, korpa 240—242,5 ezer korona.

A korona 0.0072

Zürich, február 19. Páris 2715, London 2476, Newyork 520 és fél, Brüsszel 2615, Milánó 2130, Amsterdam 208,55, Berlin 123 és hétnyolcad frank (100 billióra), Bécs 73,40, Szófia 377 és fél, Prága 1542 és fél, Varsó 100, Budapest 0.0072, Belgrád 850, Bukarest 262 és fél.

Az aranykorona mai árfolyama a londoni aranyjegyzés alapján 14,724 53 papírkorona.

Javuló irányzat az értéktőzsdén.

Budapest, február 19. A mai tőzsdén a tegnapi zárlatnál valamivel lánghabban indult, aminek indító oka a külföldi tőzsdék lánghaságában keresendő. Nyugtalanítja a piacot a francia frank árhullámzása is. A helyi spekuláció rendkívül ideges és kapkodó, úgy, hogy gyakran változtatja pozícióját. Akik a mai megnyitáskor még eladók voltak, azok később a javuló tendencia mellett már vásárolni voltak kénytelenek. Az irányzat megjavulását egyébként a bankok magatartása idézte elő, akik kétségkívül előzetes megállapodás alapján nagy arányú vásárlásokba kezdtek, amit a kontremín látva, maga is vásárlásokkal javította az irányzatot.

A zárlat szilárd volt és a mai legmagasabb árfolyamoknál csak egy árnyalattal gyengébb kurzusok voltak felszínen.

Az utótőzsdén a szilárd irányzat mérsékelten gyengült, miután a bankok, akik a hivatalos tőzsdéidő alatt vásárlók voltak, eltávoztak a piacról és így a kontremín az erős kezeket távol tudva, ismét bátorságot kapott és újból fedezetlen eladásokat teljesített. Ez némileg nyomta az árfolyamokat.

A szerkesztésért felelős:
POSCH DEZSÓ.

Elpusztíthatatlan Rabaszekér
kerekek, hintó gummikerekek

RIESZ HENRIK
kocsi gyárában.

A TÁLTOSFIU.

— REGÉNY. —

Irta: OLÁH GÁBOR.

XL.

A kis „egyszázbéú” Pista legyűrte életének első esztendőjét. Anyja riadozó reménységgel nézett rá: vajon csakugyan te volnál az, akit oly várva vártam? Vajon ott lappang-e hunyorgó szemecskédben az a tűz, amely a lángész földi lámpása? Ki tudja, ki tudja?

Az apja már kis ostorkát vett a gyerekeknek:
— Nesze fiam, csápolj, hajtásd a lovakat. Ha felnősz, te leszel az én kocsisom.

Zsuzsika ilyenkor ijedten kapta szemét a fiuról az apára, az apáról a fiura: Isten őrizzen, hogy sárba tapossuk az igaz gyöngyöt!

A kis „igaz gyöngy” pedig sirt, sivalkodott, egyre folyt a víz minden csatornáján. Nagyon vizenyős gyerek volt. Valaki azt mondta rá: na, ez is sirva fogamzott. (Volt benne sok igazság.) Kényes kis portéka minden apró jószág, de a kétlábú különösen.

Anyja már dalokat dalolt és zoltárokat énekelt Pistukának. A virágnak napsugár, a nagy léleknek szívbéli melegség kell. Csitulj, nevéss, pei trónörökös, te hordod majd fejedén édes anyád álmainak koronáját.

Legalább Bakóné így gondolta.

A napok teltek, hónapok multak. Virágok pattantak, virágok hulltak.

Két esztendőre megérkezett a második csemete. Leány volt, erős, vaskos, barna haja, barnaszemű kis jószág.

Köblösné, a széle-hossza egy bába, meglóbálta a levegőben:
— Na, ecsém asszony, iesz már a putina mellé rokolya is. A paszuly mellé kis kanta. Így a jó, kivan egy pár.

Ács Zsuzsika haloványan mosolygott: ha leány jött, az se baj; de Pistuka mégis csak fiu!

Bakó Mihály egyet sodort a bajuszán:

— Nem bantam volna, ha még egy fiu pottyant volna be a kéményen. Egyik a lovakat vakarná, másik a kocsit mosná. Sebaj. Ami késik, nem mulik.

Ezt az első leányt a magyar királynéről Erzsébetnek keresztelték. Ennek is olyan barna haja, barna szeme van, mint a felséges asszonynak.

Kezdett a kis ház népesedni. Két nagy ember, két kis ember, két ló, egy macska, három tyuk, no meg egy kalapalja egér volt a törvényes lakója. A fiatal asszonynak lehetett miben rendezkedni.

Esténként, halovány lámpafényénél, míg jobb lábával az Erzsike teknő-bölcsojét ringatta. Pistukát az ölébe ültette: apró ruháskákat varrt színes szöveteiből kis cselédeknek. Szaporán bujkalt a fényes tű a kockás kanaváson, frissen huzta maga után göresbe kötött farkát: a suhogó cernát. A kis Bakóné dalolt. Vékony, ezüstszerű, leánykori hangja megmaradt, époly bársonyosan simogatta végig a vályogból vert szobát, mint hajdan az Öryék tagas kötornácát. Homályos sejtelmek, bontakozó remények andalogtak a drága dalokban; beszédes melódiái a szebb jövő fényes ábrándképeit színezgették; a homályos, fakó házaeska ezer álom kiröpítő fészke volt.

Erzsike halkan szuszogott, Pistuka céltalanul pityergett, pompás kisérő futamokkal cifrázva édes anyjuk vezérdallamát. A lámpa sárga láng-pillangója meg-megrebbentette szárnyát, mintha ki akarna repülni a szűk csövű üvegen, de a rézkupak árka keményen fogta: nem eresztette. A parányi, szinte a föld-szintre guggoló abiakokra firhangul akasztott kendők meg-meg lebbentek az esteli csöndben, mintha szellemek motoznának mögöttük. A fiatal asszony oda-odapillantott, a ének megszakadt ajakán, szívdobogva várta, nem kopog-e be hirtelen valaki hozzá?

Mert sokszor megtörtént, hogy dévaj inasok, vagy ittas emberek rázörgették a kis sikoltó ablakablakát, s ilyenkor halálra rémülten várta: mikor ugrik be valami gyilkos? A szó megfagyott a torkában, mint télen a víz a kut csövében; csak sokára tudott fölengedni.

Nem lakott a kis udvarban senki. Még egy kutya sem volt a háznál. A babonás esték, itt, a temető szomszédságában, mindig szorongó sejtelemmel abroncsolták körül a szívet, összesebb-összebb szoritották, hogy csak nehezen lihegett. Ilyenkor imádkozóra kulcsolta fehér ujjait s félhangon a Miatyánkot rebegette el.

Panaszkodott urának: mennyire fél, különösen téli estéken. Jó volna legalább egy peszrát fogadni.

— Ugyan mit félsz? Kinek kellenél te? Az ördög sem visz el, hiszen annyi gazdag van még a világon.

Hanem, mikor a golya harmadizben szállott a házukra, mégis csak cselédet kellett állítani a házba.

Folytatjuk.

**Eladó üzletes házak!
Atadó 2 szobás lakás!
Földbérlet kereslet!**

A Nagy Lajos Iroda hirdetése!

120 millió koronáért megkapható két, egymásmelletti sarok ház, a város szívében, a Peterfia és a Rákóczi ucca szájában!!

Mind a két ház téglából van építve és cseréppel fedve.

Mind a két ház alá van pincézve, szép, világos pinceszobákkal. Az egyik, zöld olajbafestett uccai fronttal, hatalmas nagy tükörablakkal és belső spallett-táblákkal.

Ebben van két üzlethelyiség!

az egyik szép, redőnyös nagy üzlet, az most ürült ki és így rögtön átvehető.

Nagyon alkalmas volna akár trafiknak, akár hentes üzletnek, mert ilyen üzletek a közeli környékben egyáltalán nincsenek.

Maróthy György ucca 9.

Könyök ucca 11. számú

házak ezek!

A Rákóczi uccához ötödik ház! A Maróthy György ucca a Rákóczi uccából nyílik, a Rákóczi ucca 43. számú ház mellett, folytatása a Péterfiától nyíló Egymalom uccának.

A sarok házban, a két üzlethelyiségen kívül van egy felső lakás és egy alsó pincelakás, két szoba, konyha.

A mellelre való Könyök ucca 11. sz. házban van egy felső lakás, egy szoba, konyha, speiz és egy alsó pincelakás (ez is padlós), egy szoba, konyha.

A pinceszobák vasgerendára építve. Stukatusos-padlós szobák Villanyvillágítás. Csatorna. Fűkamarák.

Ezen ház után a vevőnek semmiféle közvetítési díjat sem kell fizetnie és a telekkönyvi átíratása is teljesen díjtalan!

A zárva levő üzlet kulcsa a cipészüzletben van.

Átadó két szobás lakás

szép nagy szobák, hat méteres hatalmas konyhával, speizzal. Külön felkerített 100 négyszögöles baromfiudvarral, sertésállal és baromfiállal.

Szabad sertés és baromfitartás! Rögtön beköltözhető! Lakásigazolvány nem szükséges!

A Csapó ucca végén levő Vilmos huszár laktanyához pár percrenyire, köves úton!

Föld haszonbérletet keresek őszi átvételre!

60 holdtól 150 hold nagyságú. Debrecenhez közel, műúthoz közel és föltétlenül első minőségű prima föld legyen. Másra nem reflektálok. Szíves ajánlatokat a Nagy Lajos Irodához kérek.

A vagongyárnál, a nagyforgalmu vámospéresi kövesúton a

Márton Kálmán ucca 11.

számú ház végtelen olcsóért megkapható.

Óriási forgalmu terményüzlettel. Kovácsmühely, magtár, istálló, lakások, sertésáll, baromfiól. Az egész ingatlan, az összes helyiségekkel együtt azonnal lesz adva a vevő részére.

Mindezekre vonatkozó jogügyletek a Nagy Lajos Irodában köthetők meg, Veres ucca 9. szám alatt.

Tavaszi vetőmag-hitelek.

Az állam által a tavaszi vetőmagvak beszerzésének elősegítésére vetőmaghitelek engedélyeztettek. Az állam rendkívül nehéz helyzetére tekintettel azonban a hitelkeretek oly rendkívül szűkösek, hogy még a vetőmagvakat tényleg beszerezni képtelen gazdák részére sem lehetséges mindnek juttatni. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara ezért most felírt a kormányhoz és egyrészt a hitelek felemelését kérte, másrészt azt sürgette, hogy a vetőmaghitelek azonnal folyósíttassanak, mert a korai kitavaszkodás miatt a vetőmagra máris szükség volna. Mezőgazdasági Kamaránk közli az érdekeltekkel, hogy a vetőmaghiteleket nem a Kamara intézi, hanem a 100 holdon aluliak részére a megyéjükben illetékes m. kir. gazdasági felügyelőség. A 100 holdon felüliek részére pedig a Tiszántúli Körzeti Mezőgazdasági Hitelszövetkezet folyósítja. Az utóbbi hitelszövetkezet is azonban csak azoknak folyósíthat vetőmaghitelt, akiket az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőségek a szövetkezethez előterjesztenek. Mindenki, aki a Körzeti Hitelszövetkezettől kíván vetőmaghitelt, jelentkezék tehát az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőségnél azonnal, minthogy a körzeti hitelszövetkezet vetőmaghitel kérését a kormány megszabta, hogy mily összegeket nyújthat egy-egy megyében.

A hitelkeret, amelyet így az állam előírt, meg sem közli a tényleges szükségletet, tehát csak azok forduljanak a szövetkezethez, akik jelenleg vetőmagbeszerzésre képtelenek, másrészt azonban a hitelre feltétlen fedezettel bírnak, mert a hitelszövetkezet csak a megstapott szűk keretek között és annak határáig tud ily hiteleket folyósítani. Figyelembe ajánljuk tehát, hogy ne közvetlenül a körzeti hitelszövetkezethez, hanem a gazdasági felügyelőséghez forduljanak az előjegyzés végett.

Csak 90,000 korona egy mázsa darabos, békebeli minőségű kokszt

100 mázsa vételnél csak 85,000 korona! — Házhoz szállítás 5000 korona és a forgalmi adó. —

Próbálja meg, fűtsön gázkoksszal!

Sokkal jobb, sokkal kiadósabb mint akár a szén, akár a fafűtés!

Előnyös fizetési feltételek! — Telefon: gázgyári iroda 74. szám.

APRÓHIRDETESEK

Debrezen és az egész Tiszántúl közönsége olvassa

az ön apróhirdetését 8000 koronáért, amelyet felad a Debreczeni, Debreczeni Független Ujság, Egyetértés, Hajdúföld vagy a Tiszántúli Hírlap kiadóhivatalában.

Öt ujságban jelenik meg a feladott 10 szavas alkalmi hirdetés, ha a fent sorolt lapok bármelyikében befizeti a 8000 koronát, minden további szó 800 korona. — Vastagabb betűvel szedett apróhirdetés, levelezés és kereskedelmi apróhirdetés díja duplán számítatik.

Házasság

Urlembér

fiatal független urilembér, esetleg urinó tisztességes ismeretséget keres. Levelet szombathig „Hektor” jellegére Hajdúföld kiadójába. F420

Ajánlat

Varrónó

varrodába ajánlkozik finomabb kézimunkára és varrásra. Leveleket Hajduböszörmény Petőfi tér 1135. sz. Fürlőp Mihály. 1562

Csinosan

butorozott szoba jutányosan kiadó. Hortobágy ucca 13. Első ajtó. 1568

Két

elegáns butorozott szoba központban azonnal kiadó Cim a kiadóban. 1557

Konyhakertnek

kiadó Simonyi ut 11. szám mögött kb. 2 hold föld, szoba, konyha, azonnal beköltözhető lakóházzal. Cim Egyetértésnél. 1530

Heneserek,

diványok keszen Bőr kárpitosnál, rendelésüket jutányosan vállalok. Magoss ucca 19. 1466

Pénzkölcsönök

ingatlanokra bekebelezéssel legjutányosabban közvetít Debreceni Közvetítőbank. Piac ucca 42. sz. 1278

Azsurozás,

különböző szélességben, endlízést, aplikálást jutányosan véget: Szilágyi, Széchenyi u. 1. H32

Kitűnő

poroszszen 90,000 korona mázsánként. — Bartha szentelep, Ispoltálya-u. 3-b). Telefon: 785. T180

Óra,

ékszer javításokt szerűen, javítással készíttet Sretter János Batthyányi ucca 13. F324

TAKÁCS IMRE

zongora-hangoló, hangszer készítő, orgona építő. — Elvállal mindennemű hangszer javítást, ugy helyben, — mint vidéken.

PIAC-UTCA 56. SZ.

HIRDESSZEN AZ EGYETERTÉS

VERSES HIRDETÉSROVATÁBAN. Kiadósabb, hatásosabb, tehát olcsóbb is minden más hirdetésnél.

Lapkihordót

felveszünk az

EGYETERTÉS

kiadóhivatalában, Kossuth u. 2.

MEGJELENT!

SZATHMÁRY ZOLTÁN A DEBRECENI SZÍNHÁZ TÖRTÉNETE.

K A P H A T Ó:

„MÉLIUSZ” KÖNYVKERESKEDÉSBE

5—10 millió aranyfedezetre kiadó. Cim Függetlennél. F389

Egy

nagy szoba konyhahasználattal, butor nélkül kiadó. Cim a kiadóban. F409

Központon

italmérés atadó. Cim a kiadóban. T538

Raktár,

nagy, világos, száraz helyiség azonnal kiadó. József kir. herceg ucca 60. sz. F415

Szabni

és varrni tanítok, a hölgyek saját ruháikat készíttik. Fabók Ilona női szabó, Kut ucca 1. sz. H457

Kétszemélyes

butorozott szoba kiadó. Ugyanott egy régi nagy festmény eladó. Thaly Kálmán ucca 3. H458

Nagy Gyula,

Bika bérház, József kir. herceg ucca. Vállalok: ruhahimzést, aszurozást pikózást, zsebkendők — aszurozását, gombkészítést, kézimunka előrajzolást, monogramhimzést. H286

Sajáttermésű

hársfa-, akáca gyögméz gyomor, mellfájás, köhögéssnél biztos gyógy szer. Kapható Hadházi 5. Kórháznál. F417

100—150 millió korona föltétlen biztos fedezettel, heti kamat mellett. Hosszabb időre is kiadó március 1-től. Bővebbet a Függetlennél. F421

Intelligens

nő ápolónői állást kaphat márc. 1-től. Jelentkezni lehet a közkórház portásánál. H466

A legművészebb pergament Reklám lámpaerőnyő Blattner Gyula üveg és porcellán üzletében egész nap a kirakatban látható és megrendelhető. T554

Modern

lakás, 2 szobás, butorozva kiadó. Hüvelyes 10., emelet. T551

Uccal

szép butorozott szoba, előszoba, különbejárattal, ágynemű nélkül magános urnak kiadó. Cim a kiadóban. T557

Főkönyvelő,

bank és üzleti könyvelésben perfect, napi 1—2 órai könyvelést vállal. Vörös Ida, Telegi ucca 40. T538

16 ezer

korona 1 liter kitűnő fajbor. Révy, Hatvan ucca 76. Korcsmárosoknak adó nélkül 12 ezer korona. T559

Kereslet

KÉT szobás lakást keresek lelépéssel. Ajánlatok az Egyetértéshez. Esetleg egy szoba, konyha és verandás lakást adok. 1562a

Jó

számoló, ügyes elárúsító leány, 16—20 évig, jó családból felvétetik. — Csapó 65. 1563

Intelligens

lakótársnót keres német kisasszony, Csapó 23., III. ajtó. 12—1 köölt. Ugyanott német akat vállal. 1564

Varrónó

500,000 kor. kölcsönt kér pár hétre. Kamat fejében pár napig varrok. Cim a kiadóban. 1565

Ügyes,

gépenvarrni tudó leányt gépajurozáshoz felvesz Nagy Gyula közimunka üzlet. Bika bérház. 1566

Teljesen küönbejárattal

(lehetőleg lépcsőházi) szerény szobát keresek, havonként néhány napi használatra. Ajánlatokat „Mélynyos ár” jellegére Egyetértéshez. 1569

Találmányok

előállítására társ kerestetik. Cim Molnár, Thaly Kálmán 6. 1570

Fiatal

17—18 éves segédet keresek azonnali belépésre, ki a fűszer, rőfös szakmában hosszabb ideig volt alkalmazva. Fényképpel ellátott bizonyítványok Jakobovits Lajos Berekböszörmény küldendők. 1538

Ügyes

leányokat szalmakalap bontásra felvesz a Kamalázem. Piac ucca 9. 1546

Urlemb

butorozott szobát keres, különbejárattal. Cim Egyetértéshez. 1553

Ügyes

kalapdiszítónő és eladónő azonnali belépésre felvétetik. Jelentkezés Rózsa Áruházzal, Piac u. 16. sz. 1547

Kis kosztkölesönöket — kétszázéertől — ban kognál magasabb kamatra felveszek. Cim Egyetértésnél. 1524

10—30 milliót

keresek biztos fedezettel. Cim kiadóba kérem leadni. F422

Fodrászsegéd

idősebb felvétetik február 23-ra Forgácsnál. Hungária palota. F423

Szönyegszővő

illetve csomózó leányok felvétetnek. Széchenyi ucca 33. F424

Trágyát

keresek, érett marhatrágyát megvételre. — Farkas, Rákóczi ucca 9. sz. H467

Magános

asszony, erőteljes, ki sütő és házi teendőkben jártas, felvétetik a Korona kenyérgyárba. T552

Egy

mindenes leányt vagy asszonyt elsejére keresek. Cim Szabó Károlyné, Dégenfeld tér 1. sz. T553

Tanuló

fiut és leányt felveszek Bardocz nőiszabó, — Arany János ucca 2., I. em. T556

Eladás

67 millióért Honvéd 57. számú házamat, Mester uccához negyedik, sürgősen eladom. Keresztéptület mellékkeliségekkel elfoglalható azonnal. 1567

A VÁROS

legforgalmasabb helyén jó menetű fűszer- és csemege üzlet más vállalat miatt eladó. Cim az Egyetértés kiadóban. 1542

Eladó

jégszekrény hentes vagy mészárosnak alkalmas. Értekezni Csapó ucca 47. sz. 1571

Jutányos

áron eladó egy jókarban levő hálószoba butor, egy sparherdt és egy vaskonyha. — Rákóczi ucca 50. 1534

Nagy

telkü családi ház, beköltözhető, sürgősen, most olcsón eladó. Árpád téri megállótól 5 percnyi járás, Möriz uccában. Értekezni lehet Belgrádi rőfös üzlete, Csapó u. 101. 1503

Faragott

diófa háló és ebédlő butor, külön is, olcsón eladó. Megtekinthetők délelőtt. Bundi ucca 8. 1283

Budai Ézsaiás ucca

14—16. számú házastelek eladó! A telek 600 négyszögöl, melyből 300 négyszögöl szőlővel és bőven termő fajgyümölcsfákkal beültetve. A jókarban tartott lakóház áll három szoba, előszoba, konyha, kamara, fűrdőszobából; ezenkívül külön épített mosókonyha, sertésöl, s faskamara, baromfiöl — stb. Értekezni: Barna ucca 3. szám alatt a tulajdonosnál. T489

Házvevők!

Eladó két családi ház: Perces ucca 7. számú négyszobás, beköltözéssel 200 millió; Maróthy György ucca 18. számú kétszobás beköltözéssel, 100 millió, vagy együtt 300 millióért. T497

Eladó

puldok, stélázsik, ajtók, íróasztal, szekrény, — Arany János ucca 39. T548

Klismacon

a Dragota-féle bírtóból 18 és 20 hold els osztályu, részletekben és előnyösen is eladó. Dr. Pécsi ügyvédnél, Verbőczy u. 2. T540

Eladó

minden elfogadható áron a Vörösmarty u. 13. sz. sarokház. H459

Eladó

sürgősen Eötvös u. 59. számú modern családi ház, az egész beköltözhető. Ügynököt díjazok. F418

Eladó

sürgősen két hálószoba berendezés és többféle butordarabok. Csapó ucca 86. F419

Eladó

gázkályha, szekrény, álló íróasztal, stélázsik, puld, ajtó. Arany János 39. H464

Eladó

Ondódon 6 kat. hold fekete szántóföld. Értekezni Hatvan ucca 1. II. em. 32. H465

Kanári

énekesek eladók. Varga ucca 45. ajtó 2. T550

Gyermekköcs

eladó. Vigkedvű Mihály ucca 27. T555

Eladó!

mindenféle butorok jutányos áron

Szentpéter! Széchenyi ucca 8. sz.